

Deelnemers forum arbeidsmarkt pleiten voor meer samenwerking

'Ga met elkaar om tafel!'

De arbeidsmarkt in Rivierenland kent een aantal uitdagingen, want hoe komen bedrijven met de bevolkingskrimp en de hevige concurrentie vanuit de Randstad aan goed opgeleide werknemers? Rivierenland Business nodigde enkele specialisten uit om van gedachten te wisselen over dit onderwerp.

Landelijk gezien dreigen met name in de ICT-branche, de chemiesector en de food-sector op termijn serieuze problemen door vergrijzing en ontgroening van de arbeidsmarkt. Maar ook in Rivierenland is deze dreiging voelbaar, beaamt Griedo Bel, al meent hij dat er in dit gebied tevens een andere oorzaak aanwijsbaar is. "In onze regio is altijd veel met de handen gewerkt, zoals in de agrarische sector. Wanneer je vandaag de dag naar de agrarische sector en de fruitteelt kijkt, zie je dat door allerlei innovaties techniek een steeds belangrijker onderdeel wordt.

Hierdoor ontstaat er meer vraag naar hoog opgeleid personeel."

Leefklimaat

Volgens André van den Hurk zijn het ontbreken van hogescholen en universiteiten in de regio er mede debet aan dat er een tekort aan hoogopgeleid personeel is.

"Jongeren gaan naar omliggende steden als Nijmegen en Den Bosch om te studeren en blijven daar vervolgens omdat ze op de fiets de kinderen naar school kunnen brengen en de supermarkt om de hoek ligt."

"Ik dacht altijd dat mijn kinderen wel in de buurt van het prachtige Heukelum, waar ik zelf woonachtig ben, zouden blijven wonen", belicht Griedo Bel. "Beide kinderen zijn echter naar Gorinchem verhuisd. Daar hebben ze een winkel naast de deur die tot 20.00 uur open is en kunnen ze zelfs zondags naar de winkels. Ook kunnen ze op de fiets naar de bioscoop. Binnen de gemeente voeren we regelmatig discussies over het feit dat de jeugd wegtrekt. Wij moeten ervoor zorgen dat het leefklimaat zodanig is, dat mensen er willen wonen. Vergeet hierbij echter ook niet praktische zaken als een goede internetverbinding, hier kun je niet meer buiten."

"Wij zijn momenteel druk bezig om in iedere kern binnen onze gemeente een brede school te realiseren", vervolgt Bel. "De dorpshuizen worden omgetoverd in ontmoetingsplaatsen om de leefbaarheid in

De deelnemers

- Griedo Bel, wethouder gemeente Lingewaal
- André van den Hurk, Ondernemersvereniging Druten, Ondernemend Maas en Waal, VNO-NCW Midden
- Gert Veenendaal, Regionaal Werkbedrijf, Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt Rivierenland

de kernen zo optimaal mogelijk te maken. Hiermee proberen we te bereiken dat jongeren het gezellig genoeg vinden om te blijven wonen binnen onze gemeente."

Drie O's

De aanwezigen onderstrepen dat met name in de techniek de nood het hoogst is. Om dit probleem aan te pakken, is een goede samenwerking tussen de drie O's onmisbaar. "De afgelopen vier jaar hebben wij samen met het bedrijfsleven en het onderwijs in de regio programma's opgezet om jongeren te enthousiasmeren voor techniek en transport en logistiek, maar ook om mensen die in die sector werken te kunnen behouden en werkzoekenden voor deze sectoren te interesseren", licht Gert Veenendaal toe. "Dit heeft als resultaat dat het aantal leerlingen dat zich inschrijft voor de opleiding transport en logistiek is gegroeid van 0 naar circa 60 leerlingen per jaar."

De koppeling bedrijfsleven en onderwijs is belangrijker dan ooit, meent Bel. "De opleidingen moeten er echt voor waken dat de samenwerking met het bedrijfsleven in orde is. Stages zijn hierbij onmisbaar. Een tijdlang had geen een jongere interesse in techniek. Door diverse bijeenkomsten, maar ook stages, leeft techniek weer onder jongeren. In Gorinchem hebben wij de

Stellingen

- Er is te weinig hoogopgeleid personeel in Rivierenland
- Er moet geïnvesteerd worden in de dorpen en steden in Rivierenland om ervoor te zorgen dat de hoger opgeleiden niet wegtrekken uit dit gebied
- Oudere werknemers worden als een te hoge kostenpost gezien en komen daardoor moeilijk aan het werk
- De participatiewet geeft mensen weer werk
- Internationaal ondernemen wordt steeds belangrijker voor bedrijven in de regio

Gert Veenendaal

2-jaarlijkse Game On techniekmanifestatie, wat ik zelf een goed voorbeeld vind van hoe je kinderen kunt laten kennismaken met de mooie facetten van techniek.”

Ouder personeel

Naast het enthousiasmeren van jongeren voor bepaalde branches binnen de arbeidsmarkt, moeten de ouderen volgens de aanwezigen ook niet vergeten worden. “De jeugdwerkloosheid baart mij eerlijk gezegd minder zorgen dan de problematiek rondom oudere werknemers”, redeneert Veenendaal. “Wanneer een 50-plusser wordt ontslagen, zie je dat deze heel moeilijk weer aan het werk komt.”

Van den Hurk zegt deze zorgen te delen. “Wanneer je naar gelijkwaardige beroepen kijkt, is de oudere werknemer altijd de dupe. Eigenlijk kun je een jongere

werknemer ook niet met ouder personeel vergelijken. Iemand van 58 in de bouw legt bijvoorbeeld minder stenen weg dan iemand van 28. Bovendien is de persoon van 28 ook nog eens goedkoper. Dit

houdt mij wel bezig.”

“Wanneer ik naar mijn eigen zoon kijk, zie ik dat hij alles zo makkelijk oppakt”, sluit Bel aan. “Hij is handiger met computers, weet veel van social media. Zelf

Tips & Tricks

- André van den Hurk: “Ik zou gemeenten willen aanmoedigen om over de grenzen heen te denken en meer naar het totale gebied te kijken. Neem een voorbeeld aan de samenwerking tussen ondernemers!”
- Grieco Bel: “Zoek meer de samenwerking op! Denk hierbij niet aan de 3 O's, maar aan de 4 O's. Die vierde O staat voor de ondernemende burger. Ga met elkaar om tafel!”
- Gert Veenendaal: “Denk niet dat je als overheid zelf alles kunt bedenken. Maak meer ruimte voor initiatieven van ondernemers en ondernemende burgers en ondersteun en faciliteer die als dat nodig en zinvol is. Probeer aan te sluiten bij het totale omliggende gebied en kijk naar de energie die er bij anderen is om dingen voor elkaar te krijgen. Versterk en ondersteun elkaar!”

André van den Hurk

weet ik ook wel wat van computers, maar de generatie van mijn zoon gaat er veel makkelijker mee om.”

Toch meent Veenendaal dat er ook een groep ouderen is die wel weer aan het werk komt. “Dat zijn de ouderen die ondernemend zijn. Die op tijd in de gaten hebben wanneer ze een andere stap moeten zetten, voordat het voor hen gedaan wordt. Die zelf bedenken wat op dat moment het beste bij hen past en weten dat het niet vanzelf naar je toekomt. Ook zij die hebben geleerd wat netwerken is, maken een betere kans op werk.”

Verdringing

Dat er steeds meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hun intrede in het werkveld doen, kan volgens de aanwezigen als verdringing van de arbeidsmarkt worden gezien. “Kijk bijvoorbeeld naar de schoonmakers bij ons gemeentehuis”, licht Bel toe. “Eerst werkten hier drie reguliere schoonmakers, maar sinds de komst van de Participatiewet zijn deze vervangen door zes mensen uit de sociale werkvoorziening. Dit is wel degelijk een verdringingseffect.” De uitvoering van de Participatiewet en de bijbehorende banenafpraak, blijkt in de

praktijk volgens Van den Hurk niet voor iedere ondernemer even duidelijk. “Er is een stuk onbekendheid bij de werknemers in onze regio. Veel weten niet wat het exact inhoudt en hebben ook geen idee hoe het zit omtrent subsidies en dergelijke. In het Land van Maas en Waal hebben de ondernemers een groot sociaal hart en wordt echt niet alleen naar keiharde euro’s gekeken. Maar juist omdat het allemaal nog zo onduidelijk is, weten veel van onze ondernemers niet goed wat ze ermee moeten.” Een punt van kritiek is volgens Veenendaal dat de loondispensatieregeling niet voor alle arbeidsbeperkte werkzoekenden van nut is. Deze voorziening houdt in dat de werknemer (zo mogelijk tijdelijk) minder loon krijgt en het UWV het loon van de medewerker vervolgens aanvult. “Dat dit alleen voor die werknemers geldt die recht op een uitkering hebben, is voor veel mensen niet duidelijk”, aldus Veenendaal. “Dit is pas naar boven gekomen, nadat de Participatiewet in werking is getreden”, vindt Bel. “Ook bij andere regelingen zie je vaak dat er van alles bedacht is, wat in de praktijk uiteindelijk niet blijkt te werken. Dat er gedreigd wordt met een quorum, vind ik persoonlijk geen goede zaak. Wanneer je restricties op gaat leggen, zie je namelijk vaak dat er heel veel frustratie ontstaat.”

In het nieuws

CBS constateert vergrijzing arbeidsmarkt

Het bestand ingeschreven werkzoekenden is in de afgelopen 25 jaar vergrijsd. In 1990 stonden er relatief weinig ouderen (55-65 jaar) ingeschreven en veel jongeren (15-25 jaar). Nu zijn die verhoudingen precies omgedraaid, zegt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Het totaal aantal bij het UWV ingeschreven werkzoekenden was in 1990 850.000 tegen 880.000 in 2014. Daar zit weinig verschil in, maar als het gaat om hun aandeel hebben jongeren en ouderen dus stuivertje gewisseld. De belangrijkste verklaring voor het gestegen aandeel van ouderen in de UWV-bestanden is de algehele veroudering van de Nederlandse bevolking. In 2014 waren er ruim anderhalf keer meer Nederlanders van 55 tot 65 jaar dan begin jaren negentig. Ook is de zogenoemde bruto arbeidsparticipatie van die leeftijdsgroep flink toegenomen. Dat wil zeggen dat meer 55- tot 65-jarigen betaald werk hebben of werkloos zijn.

Goede doorvoer

De laatste stelling heeft betrekking op het internationaal ondernemerschap in de regio. Hoe zorgen we als regio ervoor dat we hierbij meetellen? “Rivierenland heeft eigenlijk alles in huis om internationaal transport mogelijk te maken”, benadrukt Van den Hurk. “Zoals spoor en water.”

“Het is leuk dat we spoor en water hebben dat dwars door ons gebied loopt, maar we moeten er voor zorgen dat niet iedereen er alleen maar langs rijdt”, benadrukt Bel. “Er moet hier een tussenstop gemaakt kunnen worden, zodat er niet aan onze regio voorbij wordt gegaan. Denk bijvoorbeeld aan een tussenstop voor de Betuweroute, maar ook aan de schepen op de Waal die hier moeten kunnen aanleggen.”

“Wanneer je hier geen goede doorvoer hebt, gaat men naar Antwerpen of Hamburg”, vervolgt Veenendaal. “Dan ben je het kwijt. Voor een goede doorvoer moe-

“Rivierenland heeft eigenlijk alles in huis om internationaal transport mogelijk te maken.”

ten wij vanuit de regio hierin ondersteunende zaken kunnen faciliteren. Zoals bijvoorbeeld het overpakken. Als wij het hier niet doen, zijn ze in Duitsland wel slim genoeg om het op te pakken.”

“Het probleem hierbij is echter dat de gemeenten het vaak niet met elkaar eens zijn, waardoor bijvoorbeeld een overslagstation al snel van de baan is”, reageert Van den Hurk. “Kijk naar de terminal bij Medel. Hoe lang zijn we daar nu al over aan het praten? Komt deze op Biezenburg of bij de oude glasfabriek?”

Veenendaal erkent dat er discussies onderling zijn, maar wil daar wel een kanteekening bij plaatsen. “Ik werk met diverse arbeidsmarkt regio’s en er zijn regio’s waar men helemaal niet met elkaar praat. Bij ons in de regio maken we tenminste af en toe nog samen ruzie.” ■

In het nieuws

Tekort hoogopgeleide ict’ers en technisch personeel levensmiddelenindustrie

Er is een tekort aan hoogopgeleide ict’ers, maar ook aan hoogopgeleid technisch personeel in de levensmiddelenindustrie. Het tekort aan hoogopgeleide ICT’ers blijkt uit een sectoranalyse van het UWV. In de sectoranalyse van het UWV staat dat bedrijven met name moeite hebben om vacatures op hoger en wetenschappelijk niveau te vervullen, bijvoorbeeld voor developers en programmeurs in specifieke talen, testers, security specialisten en business analisten. “De gestegen vraag voor deze functies is het gevolg van technologische ontwikkelingen als cloud computing, big data en cyber security”, aldus UWV. Tegelijkertijd kampt de levensmiddelenindustrie met een dreigend tekort aan technisch geschoold personeel. Het aantal studenten dat afstudeert van een technische beroepsopleiding is niet voldoende om het personeel dat met pensioen gaat te vervangen. De levensmiddelenindustrie is de grootste industriële sector van Nederland. De sector levert zo’n 22 procent van de totale industriële productie in ons land. Maar de toestroom van afgestudeerden met de juiste kwalificaties is naar verhouding maar klein. De Taskforce Capital Agenda Food & Feed vreest dat er rond het jaar 2022 zo’n 1600 vacatures zullen zijn in de branche. En dat in een tijd waarin de kennis en innovatie op het gebied van levensmiddelentechnologie zich op hoog tempo ontwikkelen. De Taskforce pleit voor een betere samenwerking tussen onderwijs en het bedrijfsleven. Dit meldt de Levensmiddelenkrant.

